Nr 241.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; given Stockholms slott den 3 mars 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Härigenom förordnas, att 3, 7, 8 och 56 §§ förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften[1] skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

3 §.

I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 7 § nämnda undantag och med iakttagande av vad i 4 § stadgas om inteckningskontrollstämpel, denna tariff:

	1 Avd.		2 Avd.		3 Avd.		4 Avd.		5 Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
— — — — — — — — — — — — — —										
Bevis — — — — — — — — — — — — —										
» som avses i 2 och 3 §§ — — — genom icke laga kraft ägande utslag	*fritt*									
» angående upptagande till svensk medborgare....	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—
» angående tillstånd att ingå äktenskap	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—
» angående godkännande av —										
» av lantmätare och justerare.....	*fritt*									
» om uppvisning av pass eller annan legitimationshandling	*fritt*									
» om visering eller uppehållstillstånd för utlänning, tecknat å pass eller annan legitimationshandling:										
för vistelse i riket högst en månad	1	—	—	—	1	—	2	—	2	—
för vistelse i riket över en men högst tre månader	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—
för vistelse i riket över tre månader.....	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—
» om arbetstillstånd för utlänning, då det särskilt tecknats å pass eller annan legitimationshandling	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Där sådant för vinnande av ömsesidighet eller eljest av särskilda skäl finnes påkallat, äger Konungen beträffande medborgare i visst land eller vissa grupper av utlänningar eller vissa utlänningar förordna, att avgifterna för bevis om visering eller uppehålls- eller arbetstillstånd skola utgå efter andra grunder än ovan stadgats eller att några avgifter härför icke skola utgå.										
» som erfordras —										

[1] Senaste lydelse av dessa paragrafer se 1928: 317 (där förordningen i dess helhet är återgiven), 1929: 143 och 259, 1930: 243, 1931: 169, 1932: 285, 1933: 378, 1934: 327, 1935: 310, 1936: 330 samt 1937: 511 och 942.

	1 Avd.		2 Avd.		3 Avd.		4 Avd.		5 Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Frisedel	*fri*									
Främlingspass eller *identitetscertifikat* samt förlängning av giltighetstiden för sådan handling	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Fullmakt —										
Hamnpass; se *Pass.*										
Identitetscertifikat; se *Främlingspass.*										
Instrument —										
Körkort, innefattande tillstånd till förande av automobil eller motorcykel,										
då, efter återkallelse, nytt körkort utfärdas	18	—	—	—	20	—	—	—	—	—
då det eljest utfärdas	8	—	—	—	10	—	—	—	—	—
duplett av	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—
dock att —										
— — — från stämpel	*fritt*									
Pass, fartygs-: —										
» rese-:										
främlingspass eller identitetscertifikat; se *Främlingspass.*										
för den, som reser —										
Resolution, —										
» , överexekutors —										
— — — domstols beslut	*fri*									
» på ansökning om reglering av priset på elektrisk ström	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—
» eljest innefattande —										
Trafikkort, innefattande tillstånd att tjänstgöra som förare av automobil i yrkesmässig trafik	8	—	—	—	10	—	—	—	—	—
duplett av	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Trafikpass —										

7 §.

Från stämpelavgift enligt detta kap. är kronan befriad.

Dessutom äro från stämpelavgift enligt detta kap. befriade:

akademier och statens — — — överförmyndare.

Frihet från stämpel enligt detta kap. — dock icke med avseende å avskrift och bevis, som på begäran utfärdas till annan än part — äger jämväl rum i mantals- och kyrkoskrivningsmål; i bevillningsmål — — — fastställelse å avsöndring av jord, vattenfall, fiske eller annan dylik lägenhet, å sådan avstyckning av område, som omförmäles i 5 kap. i lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, då avstyckningsförrättningen avser avstyckning av jord om sammanlagt högst tre hektar, eller å avstyckning, verkställd enligt lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet, anmärkning

vid — — — rubbad självverksamhet; i ärenden, som avses i 4 § andra stycket lagen om avbrytande av havandeskap; i mål — — — inom yrkesinspektionen.

Konungen äger — — — utländska hamnar.

8 §.

Följande enskilda handlingar skola, även där de äro utfärdade av offentlig myndighet, förses med stämpel på sätt här nedan stadgas.

— —

Lottsedel för deltagande i lotteri, som med Kungl. Maj:ts tillstånd anordnats, skall, då lotteriet avser andra värdeföremål än penningar, av lotteriets anordnare före utlämnandet förses med stämpel av 10 öre för varje lottsedel.

Se för övrigt 56 §.

— —

56 §.

Generalpoststyrelsen äge medgiva, att den, som erhållit tillstånd till anordnande av lotteri, må fritagas från skyldighet att förse lottsedel med stämpel, under villkor att han inom en månad efter varje dragning till generalpoststyrelsen dels inbetalar den på de till dragningen försålda lottsedlar belöpande stämpelavgift, dels ock inlämnar ett av notarius publicus på grund av räkenskaperna för lotteriet utfärdat intyg över antalet sålunda försålda lottsedlar; och skall före varje dragning av den person eller myndighet, som erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att utöva tillsyn över lotteriet, till generalpoststyrelsen insändas uppgift om tiden för dragningen.

Inbetalas avgiftsbeloppet — — — ränta därå.

Å lottsedel — — — försorg påtryckas.

Denna förordning träder i kraft, vad angår stadgandet i 3 § rörande ansökning om reglering av priset på elektrisk ström den 1 juli 1939, vad angår stadgandet i 7 § rörande ärenden, som avses i 4 § andra stycket lagen om avbrytande av havandeskap, ävensom vad angår 8 och 56 §§ den 1 januari 1939 samt i övrigt dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, utrikes-, social-, kommunikations- och handelsdepartementen anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, *fråga om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften* samt anför därvid följande:

1. Bevis angående upptagande till svensk medborgare samt bevis angående tillstånd att ingå äktenskap.

Sedan föregående års riksdag på Kungl. Maj:ts förslag (prop. nr 244) beslutat att i den i 3 § stämpelförordningen intagna tariffen införa en ny rubrik, *bevis angående godkännande av nytt släktnamn,* med en avgift i femte avdelningen av 20 kronor, samt denna ändring trätt i kraft den 1 juli 1937, har såsom avsett varit expeditionssättet i namnärendena sålunda omlagts, att i stället för resolutioner utfärdas bevis, undertecknade på samma sätt som departementsskrivelser.

Kungl. Maj:ts beslut angående upptagande till svensk medborgare och angående tillstånd att ingå äktenskap expedieras alltjämt i form av resolutioner. Av enahanda skäl som åberopats för ändringen av expeditionssättet beträffande namnärendena — behovet av förenkling av det nuvarande, med hänsyn till ärendenas stora antal tyngande expeditionssättet — torde en motsvarande omläggning av expeditionssättet böra genomföras i avseende å medborgarskaps- och giftermålsärenden. En dylik omläggning av expeditionssättet i sistnämnda båda grupper av ärenden förutsätter — med hänsyn till de stämpelavgifter som utgå i dessa ärenden — sådan ändring i stämpelförordningen, att stämpelavgifter komma att utgå för de bevis som skulle utfärdas i stället för de nuvarande resolutionerna. För ernående härav föreslås att i den i 3 § stämpelförordningen intagna tariffen införas två nya rubriker, *bevis angående upptagande till svensk medborgare* samt *bevis an-*

gående tillstånd att ingå äktenskap. För bevis i medborgarskapsärenden föreslås stämpelavgiften bestämd till samma belopp som nu utgår för resolutioner eller 40 kronor. För bevis angående giftermålsdispens synes däremot stämpelbeloppet skäligen böra stanna vid 20 kronor.

2. Ändringar i stämpelförordningen i anledning av de nya utlänningsförfattningarna.

Den 11 juni 1937 har utfärdats en ny lag (nr 344) om utlännings rätt att här i riket vistas (utlänningslag), som ersatt lagen den 2 augusti 1927 (nr 333) om utlännings rätt att här i riket vistas. Den nya lagen upptager, såvitt nu är i fråga, i huvudsaklig överensstämmelse med äldre lag, bestämmelser om uppehålls- och arbetstillstånd för utlänning. Sådana tillstånd meddelas av socialstyrelsen i form av bevis som skola tecknas å utlänningens legitimationshandling av socialstyrelsen eller beskickningar och konsulat eller beträffande arbetstillstånd i vissa fall av polismyndighet. Med stöd av bestämmelserna i utlänningslagen har Kungl. Maj:t den 26 november 1937 utfärdat en kungörelse (nr 912) med föreskrifter i anledning av utlänningslagen, vilken kungörelse trätt i stället för kungörelsen den 11 november 1927 (nr 411) med vissa föreskrifter i anledning av 1927 års utlänningslag. Den nya kungörelsen innehåller, såvitt i detta sammanhang är av intresse, nya föreskrifter om främlingspass och identitetscertifikat samt om visering. Förut utfärdades främlingspass och identitetscertifikat av ministern för utrikes ärendena varjämte själva utfärdandet av sådan handling innebar visering för vistelse i riket under handlingens giltighetstid. Enligt de nya bestämmelserna skola däremot främlingspass och identitetscertifikat utfärdas av socialstyrelsen samt för att berättiga till vistelse i riket vara viserade. Behörig att verkställa visering för inresa eller uppehåll i riket var tidigare vederbörande tjänsteman i utrikesdepartementet eller vid svensk beskickning, lönad svensk konsulattjänsteman ävensom, efter bemyndigande av ministern för utrikes ärendena, olönad svensk konsul. Därjämte ägde polismyndighet i vissa fall meddela visering för viss kort tid (nödfallsvisering m. m.). I den nya kungörelsen har härutinnan gjorts den ändring att visering för den som vistas i riket och önskar fortsatt uppehåll härstädes, s. k. uppehållsvisering, skall meddelas av socialstyrelsen i stället för av vederbörande tjänsteman i utrikesdepartementet.

För främlingspass och identitetscertifikat har stämpel- och lösenavgift förut uttagits enligt tarifferna för resepass. Den i 3 § stämpelförordningen intagna tariffen innehåller härutinnan, att pass, som avser resa till annat land än Danmark, Finland eller Norge, enligt femte avdelningen, till vilken utrikesdepartementet hör, skall beläggas med stämpel till belopp av 4 kronor. Enligt motsvarande tariff i lösenförordningen skall utgå lösen med 3 kronor, vartill kommer lösen för översättning av pass beträffande varje språk med 1 krona. Dessutom har för identitetscertifikat uttagits en särskild avgift till

Nationernas Förbund. Genom beslut den 10 december 1937 har Kungl. Maj:t härutinnan förordnat, att socialstyrelsen vid meddelande av uppehållsvisering å identitetscertifikat för ryska och armeniska flyktingar skall, förutom stadgad lösen och stämpelavgift, upptaga en avgift av 5 guldfrancs per år till förmån för den av Nationernas Förbund bildade fonden för understödjande av sådana flyktingar.

I fråga om visering samt uppehålls- och arbetstillstånd innehåller den i 3 § stämpelförordningen intagna tariffen, att bevis om visering av pass för utlänning skall hos myndighet tillhörande femte avdelningen förses med stämpel till belopp av 7 kronor 50 öre och bevis av socialstyrelsen om uppehållstillstånd för utlänning med stämpel till belopp av 7 kronor samt att bevis av socialstyrelsen om arbetstillstånd för utlänning skall vara fritt från stämpel. För bevis om arbetstillstånd eller visering som tecknas av polismyndighet uttages stämpel enligt den i tariffen upptagna rubriken *bevis annat* med 1 krona. Enligt lösenförordningen uttages för bevis om uppehålls- eller arbetstillstånd lösen med 1 krona. För visering som verkställts av myndighet i Sverige har enligt föreskrift i 1927 års utlänningskungörelse utgått lösen med 50 öre. Avgifterna för viseringar som verkställas av beskickningar och konsulat regleras av förordningen den 28 maj 1920 (nr 402) angående expeditionsavgifter vid beskickningar och konsulat samt kungörelsen den 8 december 1922 (nr 582) angående ändrade bestämmelser om avgifter för visering av pass. Huvudregeln är, att utländsk undersåte är skyldig att för visering av pass erlägga avgift till enahanda belopp som det åligger svensk undersåte att gälda för visering i Sverige av pass för resa till den utländske undersåtens hemland. Enligt stadgande i 1927 års utlänningskungörelse har sistnämnda avgift utgått även vid av vederbörande tjänsteman i utrikesdepartementet meddelad visering för vistelse härstädes i fråga om den som tidigare erhållit nödfallsvisering eller visering för direkt resa genom riket.

De nya bestämmelserna om främlingspass och identitetscertifikat samt visering föranleda tydligen en omreglering av avgifterna härför. I samband därmed torde även böra övervägas att vidtaga vissa ändringar i avgifterna för uppehålls- och arbetstillstånd. Då såväl beträffande utrikesdepartementet som socialstyrelsen all lösen är överförd till stämpel, böra avgifterna i fråga om dessa myndigheter fastställas att utgå endast i form av stämpel.

Genom att utfärdandet av främlingspass och identitetscertifikat icke vidare innebär visering för vistelse i riket uppkommer för innehavarna av dessa handlingar en kostnadsökning bestående av avgiften för visering. Emellertid torde snarare anledning finnas att vidtaga en sänkning av avgifterna för dessa utlänningar, av vilka de flesta äro politiska flyktingar med svag ekonomisk ställning. I de konventioner som den 28 oktober 1933 och den 10 februari 1938 upprättats i Genève angående ryska och tyska flyktingars internationella ställning stadgas även, att utfärdande av flyktings legitimationshandling skall ske mot lägsta avgift som tillämpas i landet för utfärdande av utländska pass. Sverige har visserligen icke anslutit sig

till dessa konventioner, men desamma torde dock böra beaktas. Med anledning härav föreslås att avgifterna för främlingspass och identitetscertifikat skola utgå endast med en stämpel av 2 kronor. Samma avgifter böra utgå för förlängning av sådana handlingar. Tillika torde böra övervägas att införa en viseringsavgift för dessa handlingar som är mindre än för visering av andra legitimationshandlingar, en fråga till vilken jag strax skall återkomma. Då nämnda handlingar icke äro resepass i vanlig mening, torde de lämpligen böra upptagas i stämpeltariffen under särskild rubrik. Hänvisning till denna bör ske från rubriken *pass*.

Vad angår viseringar samt uppehålls- och arbetstillstånd som utfärdas inom riket har hittills vid avgifternas bestämmande i olikhet mot vad fallet är i flera andra länder hänsyn icke tagits till den tidrymd, för vilken viseringarna eller tillstånden utfärdas. Skäl torde emellertid finnas att för sådana viseringar och uppehållstillstånd införa en gradering av avgifterna. Har t. ex. en utlänning tillstånd att intill viss dag uppehålla sig i riket och befinnes erforderligt för honom att stanna ytterligare några dagar synes det rimligt att en lägre avgift uttages för den visering eller det uppehållstillstånd som i dylikt fall måste utfärdas för honom. I denna del föreslås, att avgifterna för bevis om viseringar och uppehållstillstånd, varom här är fråga, bestämmas till 2 kronor för vistelse i riket högst en månad och till 4 kronor för vistelse i riket över en men högst tre månader samt att den nuvarande avgiften 8 kronor bibehålles endast för längre tids vistelse. Bevis om arbetstillstånd, som nu hos socialstyrelsen är stämpelfritt men för vilket utgår lösen med 1 krona, torde, då det särskilt tecknas å legitimationshandlingen, oavsett vilken tid det avser, böra beläggas med en stämpel av 1 krona. Däremot bör motsvarande lösen bortfalla. För av polismyndighet tecknat bevis om arbetstillstånd samt om nödfalls- eller annan visering bör uttagas en stämpel av 1 krona och en lösen av 1 krona.

Behov har vidare visat sig att av internationella eller andra hänsyn i särskilda fall kunna befria utlänning som vistas här i riket från avgifter för viseringar samt uppehålls- och arbetstillstånd eller att bestämma dessa avgifter efter annan grund. Vissa studerande, statliga delegationer o. s. v. böra sålunda kunna befrias från avgiftsskyldighet. Liksom tidigare bör även gälla att den, som erhållit nödfallsvisering eller visering för direkt resa genom riket och därefter vill hava visering för fortsatt vistelse härstädes, skall erlägga samma avgift som för i utlandet meddelad inresevisering. Såsom förut nämnts bör slutligen viss lindring beträffande avgiften för visering övervägas för innehavarna av främlingspass och identitetscertifikat. Det torde böra tillkomma Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter i dessa hänseenden. Detta lärer stå i överensstämmelse med att Kungl. Maj:t har rätt att befria utlänning från visering eller uppehålls- eller arbetstillstånd samt att fastställa avgifterna för visering vid beskickningar och konsulat. Med anledning härav föreslås, att i stämpeltariffen införes ett stadgande om rätt för Kungl. Maj:t att, där sådant för vinnande av ömsesidighet eller eljest av särskilda skäl finnes påkallat, beträffande medborgare i visst land eller vissa grupper

av utlänningar eller vissa utlänningar förordna, att de för viseringar eller uppehålls- eller arbetstillstånd föreskrivna stämpelavgifterna skola utgå efter andra grunder än eljest stadgats eller att några avgifter härför icke skola utgå.

I samband med de nu föreslagna ändringarna i stämpeltariffen torde i rubriken *bevis om uppvisning av pass* böra vidtagas en mindre jämkning.

Frågan om ändringar i hithörande hänseenden i expeditionslösenförordningen torde jag senare få anmäla.

3. Stämpelavgift för vissa resolutioner på ansökning om reglering av priset å elektrisk ström.

Genom proposition nr 137 har Kungl. Maj:t för innevarande års riksdag framlagt förslag till lag angående ändrad lydelse av 2, 3 och 15 §§ lagen den 27 juni 1902 (nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar. Förslaget innebär bland annat, att innehavare av elektrisk starkströmsanläggning, till vilken Kungl. Maj:t meddelat tillstånd, skall vara skyldig att underkasta sig viss reglering av priset å strömmen från anläggningen. Prisregleringen verkställes av en särskild nämnd. Framställning om prisreglering skall ingivas till kommerskollegium, som har att verkställa en förberedande prövning av densamma. Finnes framställningen därvid uppenbart ogrundad, skall den omedelbart avslås, men eljest överlämnas till nämnden. Till förhindrande av okynnesframställningar har vidare föreslagits, att beslut av kommerskollegium vid sådan förprövning, som nyss nämnts, skall förses med stämpel till belopp av 25 kronor.

I händelse berörda proposition vinner riksdagens bifall torde tillägg böra ske under rubriken *resolution* i 3 § stämpelförordningen, därvid för beslut av ifrågavarande slag en stämpelavgift å 25 kronor upptages i fjärde avdelningen, till vilken kommerskollegium hänförts.

4. Stämpelavgift å duplett av körkort och trafikkort.

I 20 § 2 mom. fjärde stycket motorfordonsförordningen den 23 oktober 1936 (nr 561) stadgas, att om körkort förstörts eller förkommit eller undergått sådan förändring, att detsamma icke lämpligen kan användas, må efter ansökan hos länsstyrelse, som utfärdat körkortet, duplettkörkort utställas. Duplettkörkort skall såsom sådant särskilt angivas genom påteckning av ordet »duplett».

Om innehavare av körkort byter namn skall, enligt 2 mom. femte stycket i nämnda paragraf, efter därom hos länsstyrelsen gjord ansökning, det nya namnet, där så lämpligen kan ske, införas å körkortet eller ock duplettkörkort upptagande det nya namnet utfärdas.

Angivna föreskrifter i fjärde stycket av 20 § 2 mom. 1936 års motorfor-

donsförordning förekommo jämväl i 15 § 1 mom. femte stycket motorfordonsförordningen den 20 juni 1930 (nr 284). Vissa delar av sistnämnda förordning äro alltjämt gällande, däribland 29 §, som innehåller föreskrifter rörande trafikkort. I paragrafens 3 mom. tredje stycket föreskrives, att vad i 15 § 1 mom. stadgas om utfärdande av duplettkörkort skall äga motsvarande tillämpning beträffande utfärdande av duplettrafikkort.

Enligt 3 § stämpelförordningen skall körkort, innefattande tillstånd till förande av automobil eller motorcykel, då, efter återkallelse, nytt körkort utfärdas, beläggas, av myndighet tillhörande första avdelningen (överståthållarämbetet för polisärenden) med stämpelavgift om 18 kronor samt av myndighet tillhörande tredje avdelningen (länsstyrelserna) med 20 kronor. Körkort, då det eljest utfärdas, skall beläggas med stämpel om 8 kronor i första och 10 kronor i tredje avdelningen. Enligt expeditionslösenförordningen § 3 utgår dessutom å körkort utfärdat av myndighet tillhörande första avdelningen lösen med 2 kronor.

Trafikkort, innefattande tillstånd att tjänstgöra som förare av automobil i yrkesmässig trafik, skall beläggas, av myndighet tillhörande första avdelningen med stämpelavgift om 8 kronor jämte lösen med 2 kronor, samt av myndighet tillhörande tredje avdelningen med stämpelavgift om 10 kronor.

För avskrift utgår stämpelavgift i såväl första som tredje avdelningen med 1 krona för varje ark. Lösen för första arket utgör 2 kronor i första och 1 krona i tredje avdelningen.

I en den 3 juni 1937 dagtecknad skrivelse till Kungl. Maj:t har *justitiekanslersämbetet* anfört bl. a. följande:

Sedan i en till ämbetet gjord framställning påtalats att hos överståthållarämbetet och länsstyrelserna i de olika länen tillämpades olika förfarande i fråga om debiterande av avgift för duplettkörkort, hade ämbetet inhämtat yttrande i ämnet från nämnda myndigheter. Av yttrandena framginge att fjorton av myndigheterna ifråga taxerade duplettkörkort såsom avskrift medan återstående elva debiterade 10 kronors avgift.

Ämbetet ansåge, att duplett av kör- eller trafikkort icke vore och icke heller kunde hava avsetts vara likställt med vanlig avskrift. En sådan vore icke tillfyllest såsom bevis då förare av motorfordon på anfordran hade att styrka sin rätt att köra. Duplett måste anses vara en originalhandling. Härav följde dock ej såsom alldeles klart att debitering såsom för nytt kort vore det rätta förfarandet. Bland annat med beaktande av att korten före 1930, då särskild rubrik för körkort ej funnits i stämpelförordningen, hänförts under rubriken »tillståndsbrev för rörelse eller yrke», torde i allt fall ej vara säkert att en sådan debitering varit avsedd. Om en körkortsinnehavare ändrade namn och det nya namnet infördes å körkortet, syntes vederbörande icke kunna avfordras någon ersättning. I fall då det nya namnet icke lämpligen kunde införas å det gamla kortet, skulle duplettkort utfärdas. Det syntes knappast rimligt att den omständigheten, huruvida för det nya namnet funnes utrymme på det gamla kortet eller icke, skulle vara avgörande för frågan om vederbörande skulle slippa avgift eller nödgas erlägga avgift såsom för helt nytt kort. Överhuvudtaget torde utställande av duplettkort få antagas bereda myndigheterna mindre arbete än utfärdande av kort efter förstagångsprövning.

Med hänsyn till berörda oklarhet rörande frågan om rätta debiteringen av här avsedda kort hade ämbetet, som ansåge billigt att lägre avgift utginge för duplett än för nytt kort, velat bringa frågan om utfärdande av närmare regler i ämnet under Kungl. Maj:ts prövning.

Departementschefen.

För egen del ansluter jag mig till justitiekanslersämbetets mening och förordar sådan ändring i stämpelförordningen, att särskilda rubriker för duplett av körkort och av trafikkort införas i 3 § samt att stämpelavgiften i vartdera fallet fastställes, i första avdelningen till 1 krona och i tredje avdelningen till 2 kronor. Jag förutsätter därvid att Kungl. Maj:t, därest detta förslag vinner riksdagens bifall, senare förordnar om sådan ändring i expeditionslösenförordningen, att lösen för ifrågavarande slag av duplettkort fastställes till 1 krona i första avdelningen.

5. Stämpelfrihet vid fastställelse å avstyckning enligt jorddelningslagen.

I 7 § stämpelförordningen stadgas, att frihet från stämpel enligt förordningens första kapitel — dock icke med avseende å avskrift och bevis, som på begäran utfärdas till annan än part — äger rum i frågor rörande bland annat fastställelse å avsöndring av jord eller å sådan avstyckning av område, som omförmäles i 5 kap. lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, då avstyckningsförrättningen avser avstyckning av jord om sammanlagt högst tre hektar.

Genom lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet upphävdes lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring och infördes institutet avstyckning även beträffande landsbygden. På grund av stadgande i 14 § promulgationslagen till jorddelningslagen kan tillämpning av äldre bestämmelser angående fastställelse å jordavsöndring dock alltjämt ifrågakomma.

I en den 26 januari 1937 dagtecknad skrivelse till chefen för finansdepartementet har *landssekreteraren i Älvsborgs län* uttalat, att ehuru i stämpelhänseende någon skillnad mellan avstyckning enligt jorddelningslagen och avsöndring icke syntes böra föreligga, något uttryckligt stadgande om stämpelfrihet vid fastställelse å sådan avstyckning likväl icke funnes, varför det syntes oklart, huruvida stämpelavgift i dylikt fall borde utgå eller ej. Praxis vore också härutinnan skiftande vid olika länsstyrelser.

Lantmäteristyrelsen har i avgivet yttrande anfört bl. a. följande:

Avstyckningsförrättning enligt jorddelningslagen fastställdes i allmänhet av överlantmätaren, i vissa fall av ägodelningsdomaren eller ägodelningsrätten samt i fråga om avstyckning inom samhälle eller område, varom i 19 kap. 5 § andra stycket jorddelningslagen sägs, av länsstyrelsen.

I utredning, verkställd på anmodan av första särskilda utskottet vid 1926 års riksdag, hade lantmäteristyrelsen i fråga om avstyckningsinstitutet enligt den då föreslagna jorddelningslagen yttrat: »Beträffande kostnaderna för fastställelsen, till den del denna kommer att meddelas av överlantmätaren, vilket torde bliva regel, förutsätter lantmäteristyrelsen, att jordägarna icke

betungas med kostnad för något protokollsutdrag. Enligt gällande förordning angående stämpelavgiften lärer stämpelavgift icke komma att utgå för av överlantmätaren meddelat fastställelsebevis å kartan.» Även i sitt år 1927 framlagda taxeförslag — varpå gällande lantmäteritaxa vore grundad — hade styrelsen förklarat, att man för framtiden kunde bortse från kostnad för fastställelse å avstyckning. Några erinringar mot dessa uttalanden hade varken gjorts av Kungl. Maj:t eller riksdagen, vilket syntes utvisa, att man vid jorddelningslagens tillkomst räknat med, att fastställelse å avstyckning enligt samma lag skulle vara fri från stämpel.

Emellertid hade erfarenheten visat, att fastställelseprövningen i större utsträckning än lantmäteristyrelsen tidigare haft anledning förmoda, kommit att åvila annan myndighet än överlantmätarna. Särskilt genom de tilltagande samhällsbildningarna och efter 1931 års stadsplanelags stadganden om byggnadsplaner och utomplansbestämmelser för landsbygden hade länsstyrelsernas befattning med fastställelsen ökats.

Med hänsyn till avstyckningsinstitutets synnerliga betydelse för egnahemsverksamheten och då sökande till avstyckningsförrättningar ofta nog torde vara mindre bemedlade, förelåge all anledning att medgiva stämpelfrihet i förevarande fall. Skäl torde icke finnas till sådan begränsning av stämpelfriheten, som i 7 § stämpelförordningen bestämts för avstyckning enligt lagen om fastighetsbildning i stad. På landet torde avstyckning av mindre områden vara vanligast i trakter med högt jordvärde, under det att i trakter med lågt jordvärde, där avstyckningar för bildande av småbruk företrädesvis förekomme, de avstyckade arealerna i allmänhet torde vara större. En begränsning av stämpelfriheten till områden av viss maximistorlek kunde därför antagas medföra, att befolkningen i de trakter, som i regel vore sämst ställda i ekonomiskt avseende, i högre grad än annorstädes betungades med stämpelavgift.

Departementschefen. Med instämmande i vad lantmäteristyrelsen anfört, föreslår jag att i 7 § stämpelförordningen införes en bestämmelse, att frihet från stämpel enligt förordningens första kapitel äger rum i frågor rörande fastställelse å avstyckning, verkställd enligt jorddelningslagen.

6. Stämpelfrihet för vissa ärenden enligt lagen om avbrytande av havandeskap.

Genom proposition nr 136 har Kungl. Maj:t förelagt innevarande års riksdag förslag till lag om avbrytande av havandeskap. Enligt 4 § andra stycket av förslaget får i vissa fall, nämligen vid så kallade eugeniska indikationer samt då kvinnan på grund av rubbad själsverksamhet saknar förmåga att lämna giltigt samtycke till abortframkallning, avbrytande av havandeskap äga rum först efter prövning av medicinalstyrelsen. Därest ej i stämpelförordningen annorlunda stadgas, komma medicinalstyrelsens expeditioner i sådana ärenden att förses med stämpel.

Då de expeditioner varom nu är fråga icke böra beläggas med någon avgift synes, under förutsättning att det nämnda förslaget vinner riksdagens bifall, i stämpelförordningen böra upptagas föreskrift om, att expeditioner i ärenden enligt 4 § andra stycket av ifrågavarande lag icke skola stämpelbeläggas. Stadgande härom torde böra införas i 7 §.

7. Stämpelfrihet för lottsedlar i penninglotteri.

Enligt 8 § stämpelförordningen skall lottsedel för deltagande i lotteri, som med Kungl. Maj:ts tillstånd anordnats, av lotteriets anordnare före utlämnandet förses med stämpel, då lotteriet avser penningar, av 20 öre för varje hel krona av det belopp, varå lottsedeln lyder och, då lottteriet avser andra värdeföremål, av 10 öre för varje lottsedel. Jämlikt 56 § stämpelförordningen äger emellertid generalpoststyrelsen medgiva, att den, som erhållit tillstånd till anordnande av lotteri, under vissa villkor, olika för penninglotterier och andra lotterier, må inbetala stämpelavgiften utan att förse lottsedlarna med stämpel.

Genom proposition nr 24 har Kungl. Maj:t för innevarande års riksdag framlagt förslag till ordnande av penninglotteriväsendet i riket. Förslaget innebär bland annat, att förvaltningen av penninglotteriväsendet från och med ingången av år 1939 skall uppdragas åt ett för detta ändamål stiftat, av staten koncessionerat aktiebolag, vars aktier i den utsträckning lagen tillåter skola innehavas av staten. I fråga om lotteriföretagets inkomster och utgifter utgår förslaget från att lottpriset sänkes från 12 kronor — vilket är det i nuvarande penninglotterier brukliga — till 10 kronor samt att lotteriet befrias från stämpelplikt. De inkomster, staten därigenom förlorar, skola ersättas genom ökad inleverering till statsverket av behållningen i lotteriet.

Vid bifall till berörda proposition påkallas ändring av ovan angivna stadganden i 8 och 56 §§ stämpelförordningen, vilken ändring torde böra träda i kraft den 1 januari 1939, då det nybildade lotteribolagets verksamhet, såsom redan nämnts, skulle taga sin början. I fråga om penninglotterier, anordnade före sagda dag, böra nuvarande bestämmelser alltjämt gälla.

Förutom sist omförmälda ändring bör jämväl det föreslagna stadgandet i 7 § rörande ärenden, som avses i 4 § andra stycket lagen om avbrytande av havandeskap, träda i kraft den 1 januari 1939. Stadgandet i 3 § rörande ansökning om reglering av priset på elektrisk ström bör erhålla tillämpning från och med den 1 juli 1939. Övriga av mig nu förordade bestämmelser torde böra träda i kraft dagen efter den, då förordning om ändringarna utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Föredragande departementschefen hemställer därefter, att inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Folke Ericson.

387508. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1938.